

Název díla: **„Opuštění domova“**

Viktorie ARTIŠEVSKAJA

Opuštění domova

Na internetu jsou různé stránky. Třeba *diskusní fóra*. Na jednom takovém fóru jsem se seznámila s arabskou holčičkou, která zde popisovala, jak se s maminkou musela urychleně vystěhovat ze svého domu, rodného města a země. Popisuje to tak krutým způsobem, že je to až nepředstavitelné. Doufám, že jí budu moci někdy pomoci. Jako člověk člověku. Píše, že její rodina a ona bydlí v uprchlickém táboře, kde mají všechno potřebné, ale není to domov.

Musí být strašné opustit domov, kvůli válce. Vzít si jen to nejnnutnější a nejpotřebnější, to musí být pro jedenáctiletou holčičku obzvlášť těžké.

Přemýšlela jsem, co bych v takové situaci dělala sama. Začala bych panikařit. To je jasné. A do kufříku bych si sbalila ty nejmilejší věci: obrázky od sestřenic, pár knížek a plyšáků. Sestřenice! Hledala bych je, protože přeci, kdyby byla válka, tak je postihne také. Kdyby nešel zbytek mojí rodiny; sestřenice, bratranec, babičky, dědečkové, tety, strejdové atd., nikam by mě nikdo nedostal! Nemohla bych odejít. Ne bez nich.

Ta holčička se jmenuje Mara. Je milá a snaží se vždy přispívat v debatách na různá témata a pomáhat lidem, kteří jsou v podobné situaci jako ona, se s tím psychicky vyrovnat. Později jsme si začaly psát jen my dvě. Psala, že ve válce zemřel její osmiměsíční bratr. Její maminka byla zničená. V první chvíli chtěla spáchat sebevraždu, ale pak to prý nějak ustála. O svém otci nikdy nepsala. Mara je na svůj věk chytrá a moc obětavá. A tak jsem jednoho večera přemýšlela, jestli se za války člověk změní. Válka člověka poznamená a to hodně, s těmi šrámy už musí žít do konce svého života. Kdyby Mara, nebo její maminka dokázaly tak zapomenout na tu bolest. Na ni ale nikdo nezapomene.

Putování světem bez domova si docela živě dokážu představit. Člověk se pro to nějak zařídí, ovšem přestěhování se do jiné země je něco jiného. Všichni moji příbuzní by byli pořád tady a já někde pryč. Stýskalo by se mi! Strašně moc! Domov máme tam, kde žijí ti, které máme rádi. Cizí škola s cizími cizojazyčnými dětmi různých povah taky nezní nijak moc lákavě. Pro mě je těžké si najít kamarády mezi dětmi mluvící řečí, kterou znám, natož mezi dětmi, které mluví jiným jazykem. Jiná kultura, jiné zvyky. Do kina a divadla bych nemohla chodit bez slovníku! A možná ani slovník by nestačil. A jde hlavně o moji rodinu. Asi

bych se pokusila utéct za nimi. Když nad tím tak přemýšlím, asi je naivita a nejspíše by se mi to s největší pravděpodobností nepodařilo, ale pokusila bych se.

Zas kdybychom se stěhovali na jiný kontinent, to už by bylo těžší. Jak bych se asi tak dostala za oceán?

Stěhování kvůli válce je úplně něco jiného! To, co zažila a zažívá Mara, bych nikdy a nikomu nepřála zažít. Musí to být hrozné utrpení. Představte si, že jdete spát jako každý normální den. Je teplý letní večer. Slunce pomalu zapadá. Poslední sluneční paprsky vás šimrají na tváři. Najednou je tma. Vaše žárovka se rozbila a vy se horečně pokoušíte po tmě najít jinou. A vtom uslyšíte rány, ale ne jen tak ledajaké. Jsou to hlasité rány. Jakoby velké vejce padalo z nebe a na zemi se s velkým ráumusem rozprsklo na všechny strany a vyvolalo tak otřes. Uvědomíte si, že to je asi jen ohňostroj. Jste v klidu. Nic zlého se vám přece nemůže stát, když jste doma. A vtom vám na střechu, s velkým rachotem, dopadne bomba, která si prorazí cestu až do spodního patra, kde spí vaše rodina. Co uděláte? Bude vás ochromovat strach s adrenalinem zároveň. Tohle prožila jedenáctiletá holka, která v tu chvíli v sobě musela mít tolik adrenalinu, že musela prasknout. Psala, že když se dostala přes propadliny vlastního domu k rozbitému oknu a vykroukla ven, všude hořelo a pobíhali tam vojáci. Ze suterénu se ozýval pláč jejího osmiměsíčního bratříčka, než vydechl naposled. Stála u rozbitého okna a raději se ani nehýbala. Zkoprněla hrůzou, když uslyšela mamčin pláč. Vrhla se dolů a o jedno patro později dopadla na zem, při čemž si zlomila nohu. Maminka jí okamžitě přispěchala na pomoc a společně se dostaly ze zříceniny svého domu. Venku na ně čekali vojáci, připravení kdykoli vystřelit ze zbraně. Mara nevěděla, jestli jim chtějí ublížit, nebo ne. Pak si v úleku všimla, že střílejí lidi zaživa. Maře se chtělo zvracet. Maminka ji zatáhla do nejbližšího skalního výklenku, kde se jí snažila ošetřit nohu pomocí dvou klacků a šňůrky ze svetrů. Další den vojáci odešli. Mara s maminkou se úlevně rozplakaly. Čekaly tam ještě další tři dny o hladu a žízni, než se rozhodly hledat pomoc. Maminka vešla opatrně do jejich domu – zříceniny – a Mara ji následovala. Musí být opravdu hrozné bát se vejít do vlastního domu. Do domu, kde Mara strávila dětství. Obě moc dobře věděly, že nemůžou zůstat. Musely najít pomoc. Maminka sbalila kus chleba a sýra na cestu a Mara se

podívala se slzami v očích na svůj propadlý pokojík a slíbila, že se jednou vrátí. Nevzala si ani svého oblíbeného plyšáka.

Jediné, co si vzaly, byly fotografie. Fotka malé Mary, kterou drží maminka v rukách. Fotka velké Mary a jejího osmiměsíčního bratříčka. Fotka Maryiny nejmilejší tety, kterou nejspíš, jestli odejdou ze státu, už nikdy neuvidí. Fotka babičky s dědečkem, kteří už jsou po smrti a k nimž se Mara každý den modlí. Fotka druhé babičky a dědečka, které už taky nikdy neuvidí. Jsou to rodiče jejího otce, kterého nikdy nepoznala.

Začátek dlouhé cesty pro Maru nebyl vůbec jednoduchý. Šest dní se pokoušely najít pomoc, ale nikdo jim nepomohl. Musely obě dávat velký pozor na stanoviště nepřátelských vojáků, protože je potyčka s nimi mohla stát život. Když objevily řeku, šly podél ní až k přístavišti lodí, odkud je velký převozník vezl do Evropy. Ale musely mu nejdříve zaplatit. Jenže ani jedna neměla žádnou minci. Nějaký starý chudák, sedící na jiné lodi jim řekl, ať si vezmou jeho peníze. Maminka je s velkými díky převzala. A tak jely do Evropy. Říkám si, že kdyby nebylo toho hodného chudáka, Mara s Maminkou by zůstaly pořád tam, odkud přijely, a já bych ji nikdy nepoznala.

Nějaké takové to určitě bylo i za 2. světové války. Lidi se balili na rychlo a opouštěli s pláčem svoje domovy. A nějaké takové to je za všech válek. Jen mě mrzí, že Mara musela tohle zažít, aby mě poznala. Radši bych ji nepoznala a přála jí, ať žije dál poklidný život doma. Je to sice smutné, ale děje se to. A to nejen Maře. Spousta rodin za to, že byly na špatném místě, ve špatný den, ve špatnou chvíli, zaplatila životem. A platí dál ...

Všichni jsme lidé. Měli bychom si pomáhat, tak jako pomohl ten starý chudák Maře a její mamince. Až budu velká, pojedu se za Marou podívat.